

Hargita Megye Tanácsa

A forrásbevonás politikai mintázata

avagy van-e színe, szaga az EU-s pénznek?

Másodelemzés a Közpolitikai Intézet által készített tanulmányról a **ROP** és a **KKFOP** felhasználásáról (Fondurile Structurale de la Oportunitate de Dezvoltare la Buget de Pradă - șansele redresării României prin fonduri structurale)

Készítette: Hargita Megye Tanácsának Elemző Csoportja

1. A tanulmányról általában:

A tanulmány címe: Fondurile Structurale de la Oportunitate de Dezvoltare la Buget de Pradă – șansele redresării României prin fonduri structurale

(elérhető: http://media.hotnews.ro/media_server1/document-2011-07-12-9380037-0-studiu-ipp-fonduri-structurale.pdf)

A tanulmány célja:

- az európai uniós támogatások felhasználására vonatkozó információk közzététele, az erre vonatkozó statisztikák átláthatóságának biztosítása;
- a civil szféra részvételének ösztönzése a következő pénzügyi-programozási időszak prioritásainak meghatározásában;
- a hazai forráselosztásban, forrásmenedzsmentben megmutató problémák és hiányosságok feltérképezése.

Készült: 2011 március–június, az Open Society Institute, Mental Health Initiative támogatásával.

Készítette: a Közpolitikai Intézet (Institutul pentru Politici Publice).

A tanulmány fókuszában lévő kérdések: a ROP-, a KKFOP- és a HEFOP-források mentén támogatást nyert projektek földrajzi, politikai és egyéb szempontok szerint történő megoszlása az országban.

Az adatgyűjtés módszertana:

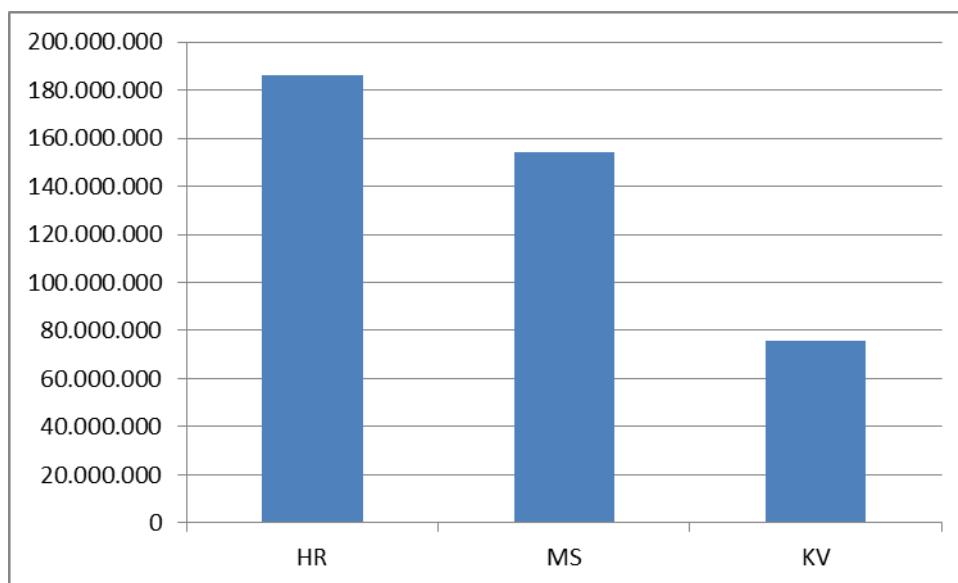
- nyilvános információk feldolgozása;
- irányító hatóságok és közreműködő szervezetek weboldalai;
- az irányító hatóságok és a közreműködő szervezetekhez intézett információkérések (jóváhagyott projektek, aláírt szerződések stb.);
- interjúk, egyeztetések az irányító hatóságok képviselőivel.

2. A tanulmány legfontosabb székelyföldi vonatkozásai – másodelemzések:

Az irányító hatóságok által közölt információk szerint a Regionális Operatív Program 2007–2013 esetében Harghita megye, a közel 45 millió euróra rúgó forrásbevonó képessége alapján, a középmezőnyben található az ország megyéinek sorában. A középmezőny alsó felében tartózkodik Maros megye, míg Kovászna megye a maga 18 millió eurós teljesítményével sereghajtónak számít (a sorban az utolsó előtti helyet foglalva el, csupán Ialomița megyét előzve meg).

1. Ábra: A lehívott, illetve jóváhagyott projektek összértéke lejben a székelyföldi megyék esetében (2011. májusi helyzetkép)

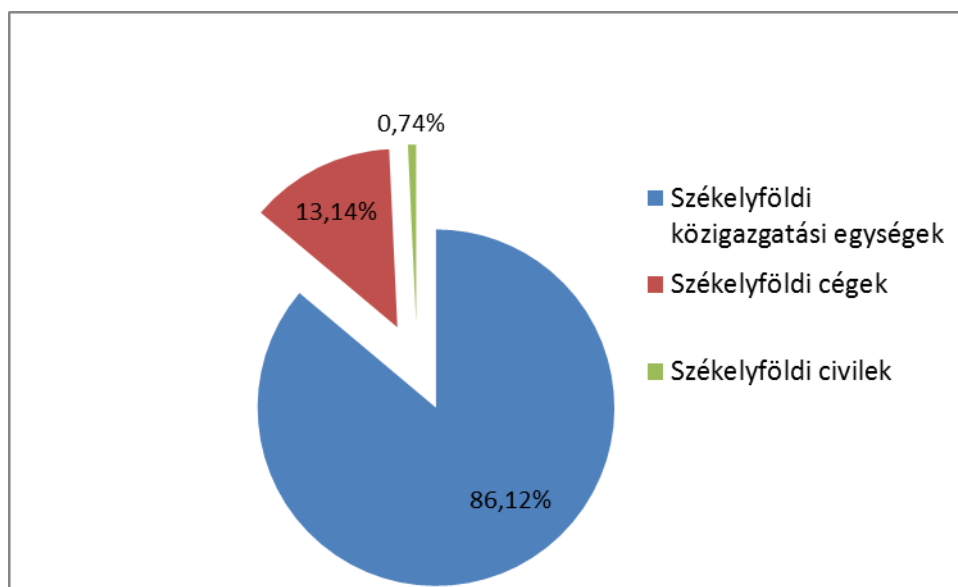

A fenti adatsorok az önkormányzatok forrásbevonási tevékenysége mellett a székelyföldi vállalkozások és civil szervezetek teljesítményét is magukban foglalják.

A három székelyföldi megye aggregált forráslehívása a Regionális Operatív Programból összesen 416 142 346 lejre (hozzávetőlegesen 99 millió euróra) tehető, ami a következőképpen oszlik meg az igénylők típusa szerint:

2. Ábra: A ROP-ból lehívott pénzügyi források megoszlása az igénylők szerint

A Székelyföldön eszközölt fejlesztések legfontosabb szereplőinek, a pályázati úton történő forrásbevonás legszámottevőbb helyi aktorainak a helyi és megyei önkormányzatok számítanak, legalábbis a Regionális Operatív Program esetében.

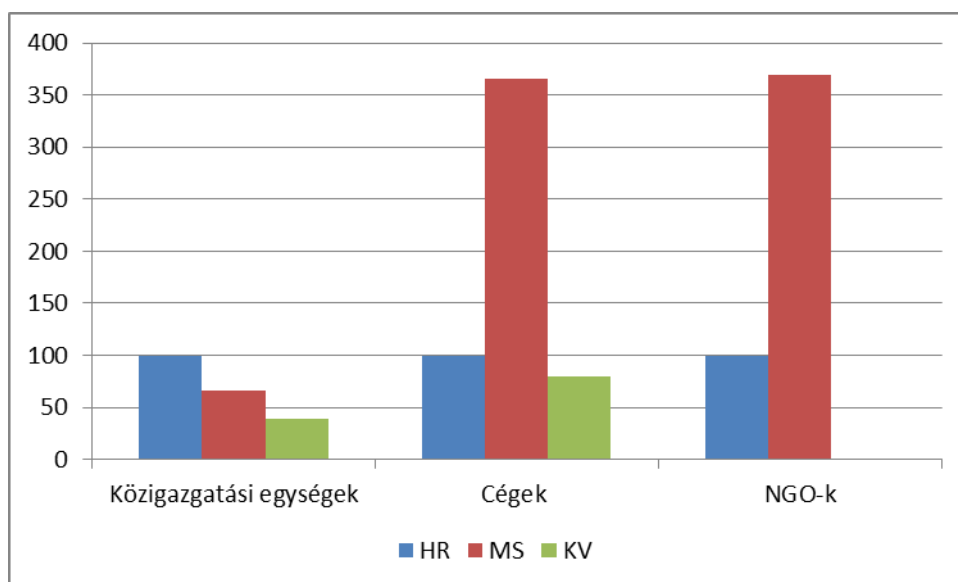
A gazdaság szereplőinek részesedése kevesebb mint $\frac{1}{4}$, itt azonban érdemes lenne megvizsgálni az összes elérhető európai uniós forrás (szektoriális operatív programok, vidékfejlesztési program stb.) esetében ezt a kérdést, hisz például a Versenyképesség Növelését Célzó Operatív Programban kiírt pályázatokat sokkal „testhezállónak” érezhetik a vállalkozások. A fenti ábra alapján a székelyföldi civilek forrásbevonó tevékenysége elenyésző, alig 735 000 euró.

Megyei bontásban, a különböző igénylők mentén vizsgálva a kérdést, igencsak érdekes képet kapunk. Amint az alábbi ábrán is látható, Hargita megye teljesítményéhez mérve (HR=100%) mind Maros, mind pedig Kovászna megye teljesítménye elmarad az önkormányzatok esetében. A Hargita megyei önkormányzatok (helyi önkormányzat és megyei önkormányzat együttvéve) közel 42 millió eurót hívtak le a Regionális Operatív Programból, míg a Maros megyeiek 27,5 milliót, a kovásznaiak pedig csupán 16 millió eurót.

Az ábrán ugyanakkor az is látható, hogy a Maros megyei cégek és civilek forrásle hívó képessége a ROP-ból lehívott összegek alapján Székelyföld-szerte a legjobb. Ezek több mint 3,5-szer több pénzüsszeget hívtak le, mint Hargita megyei társaik, ugyanakkor egyetlen Kovászna megyei civil szervezet sem pályázott a ROP-forrásokra.

3. ábra: A ROP-ból támogatást nyert önkormányzatok, cégek és civil szervezetek teljesítménye Hargita megyéhez képest (HR=100%)

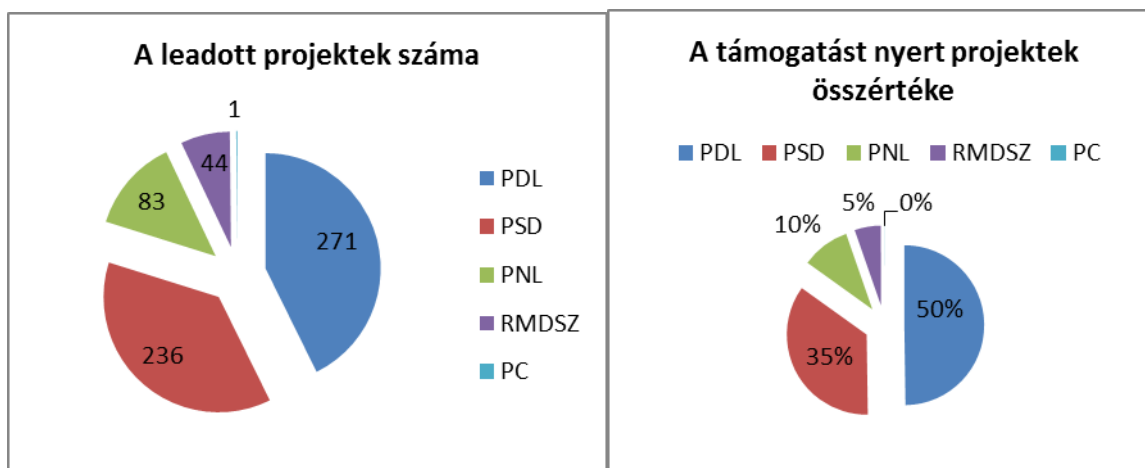

3. A politikai képviselet és forrásbevonási képesség kapcsolatának vizsgálata

Az alábbi ábrán a ROP-ból lehívott pénzüsszegek megoszlását láthatjuk az önkormányzati vezetők politikai hovatartozása szerint.

4. Ábra: A forrásbevonás és politikai hovatartozás összefüggései a ROP keretében kidolgozott pályázatok esetében

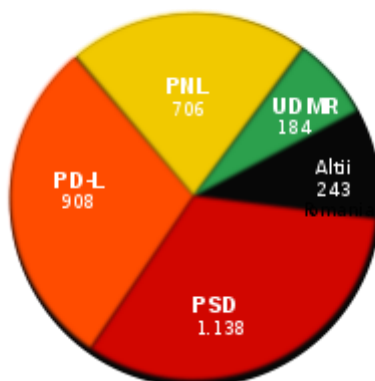

A politikai hovatartozás szerint vizsgálva látható, hogy 2011 nyaráig az RMDSZ vezetésű önkormányzatok összesen 44 sikeres projektet dolgoztak ki mintegy 613 953 548 lej értékben.

Ha képviseletarányosan vizsgáljuk a különböző politikai pártok forrásle hívó képességét a ROP esetében, akkor a következőket kapjuk: az RMDSZ-nek sikerült hoznia a képviseletarányos részesedését a lehívott ROP-források esetében, azaz míg az ország helyi önkormányzatainak mintegy 5,7%-át vezeti RMDSZ-es polgármester, addig a lehívott források aránya is több mint 5% körüli értéket mutat.

Primari alesi in 2008
Ūtal mandate: 3179

forrás: http://ro.wikipedia.org/wiki/Alegeri_locale_%C3%AEn_Rom%C3%A2nia,_2008

Nem mondható ugyanez el például a PNL-ről, amely a polgármesteri székek 22%-át birtokolja, de a ROP-ból önkormányzatok által lehívott források alig 10%-át tudhatja magáénak.

Ezzel egy időben a hatalmon lévő nagyobbik párt, a PD-L képviselőtarányán felül teljesít, míg a PSD teljesítménye az RMDSZ-éhez hasonlóan ugyancsak képviselőtarányos.

A RMDSZ teljesítménye még jobb, ha a kidolgozott sikeres projektek számát vizsgáljuk, hisz itt a szövetség részesedése képviselőtarányon felül, azaz 7%-ot mutat.

A helyi közigazgatás hatékonnyá tétele, a helyi önkormányzatoknál dolgozó szakemberek projektgenerálással és projektmenedzsmenttel kapcsolatos kompetenciáinak növelése szempontjából különös jelentőséggel bír a KKFOP. Az önkormányzatok által kidolgozott projektek jelentős részét a megyei és helyi önkormányzatoknál alkalmazott szakemberek dolgozzák ki, így ezek továbbképzése, projektgenerálással, projektmenedzsmenttel kapcsolatos ismereteinek és tapasztalatainak további bővítése elengedhetetlen feladat. A gyakorlat azt igazolja, hogy az önkormányzatok (pályázati) forrásszerzési teljesítménye a hivatalban dolgozók kompetenciájával egyenesen arányos.

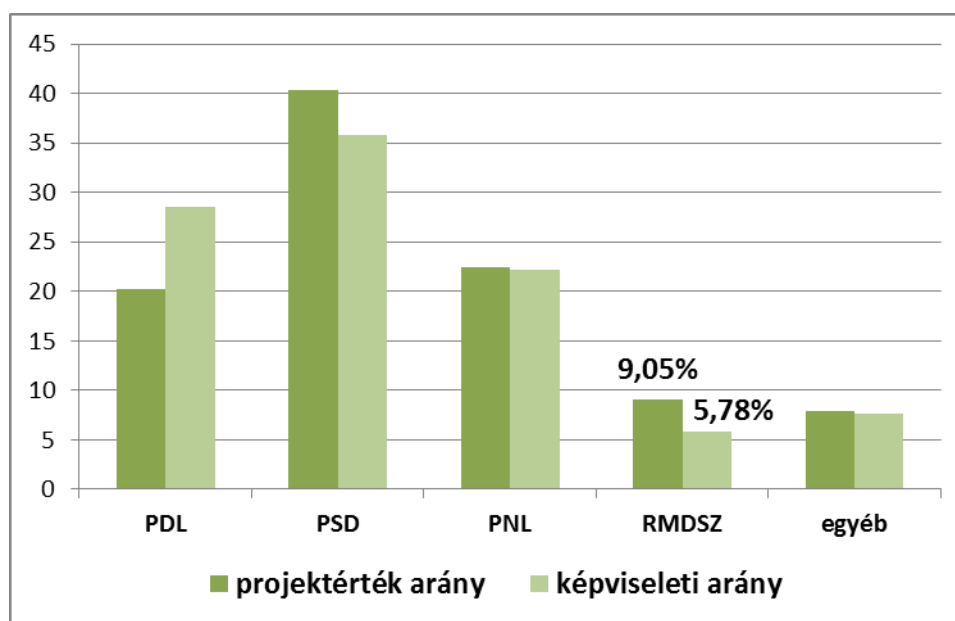
Harghita Megye Tanácsa különös figyelmet fordít a humán erőforrás fejlesztésének, az említett kompetenciák gyarapításának. Ennek érdekében az elmúlt két évben jelentős, mintegy másfél millió lej értékű projektet bonyolított le.

Az adminisztrációs kapacitás növelését a különböző politikai pártok képviselői eltérő mértékben tartják fontosnak. A statisztikai adatok szerint az önkormányzatok által lehívott teljes forrás a KKFOP-ból több mint 21 millió euró.

A KKFOP-ból lehívott források mértéke alapján a szövetség teljesítménye még inkább pozitív képet mutat, hisz a lehívott forrásokból való részesedés közel 3,5%-kal nagyobb, mint az RMDSZ-es önkormányzati vezetők aránya.

5. Ábra: A forrásbevonás és politikai hovatartozás összefüggései a KKFOP keretében kidolgozott pályázatok esetében

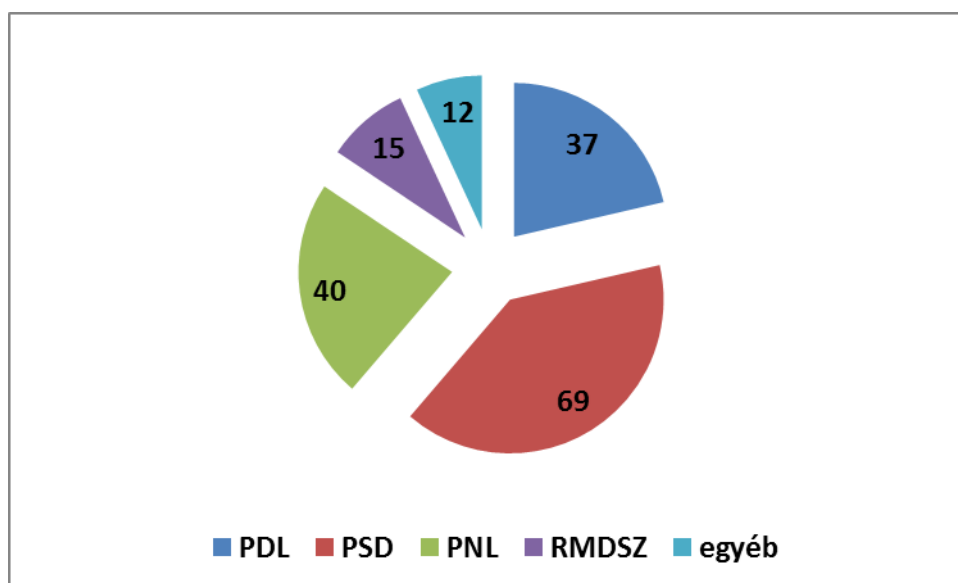

Az említett operatív program keretében kidolgozott projektek számát tekintve sem kell szégyenkezniük az RMDSZ-es önkormányzati vezetőknek. A 173 leadott projektből az RMDSZ-es vezetésű önkormányzatok képviseleti arányon felül (8,7%-ban), nem kevesebb mint 15 projektet dolgoztak ki a vizsgált időszakban.

6. Ábra: A KKFOP keretében kidolgozott sikeres projektek száma a politikai pártok szerint

4. Fontosabb konklúziók:

- A székelyföldi megyék esetében a legszámottevőbb forrásbevonási tevékenység Hargita megyében tapasztalható, ez alapvetően az önkormányzatok kedvező projektgenerálási hajlandóságával hozható összefüggésbe.
- A projektgenerálás és -menedzsment mint hatékony forrásszerzési eszköz Hargita Megye Tanácsa esetében kiemelt figyelmet kap, országos szinten az egyik legjelentősebb humán erőforrás-fejlesztési projekt a HMT-hez köthető.
- Az önkormányzatokban dolgozó szakemberek felkészültsége és a pályázati úton szerzett források mértéke között pozitív korreláció van.
- Fokozni kell a magánszféra, különösen a civil szervezetek projektkidolgozási hajlandóságát.
- A fenti adatok azt igazolják, hogy az RMDSZ-es vezetésű önkormányzatok projektkidolgozási „kedve” átlagon felüli (legalábbis az elemzett két operatív program alapján).

- A jelentős pályázási, forrásbevonási tevékenység fontos forrásokhoz juttatta az RMDSZ-es vezetésű helyi önkormányzatokat jelentős összegeket hozva egy-egy településre, egy-egy megyébe, növelve ezáltal a helyiek életminőségét.